

6D010900- «Математика» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін орындалған Муратбекова Молдир Абдразаковнаның «Студенттердің ізденіс-зерттеушілік іс-әрекеттерін «Дербес туындылы дифференциалдық тендеулер» курсын оқыту процесінде қалыптастыру әдістемесі» тақырыбындағы диссертациясына ғылыми көңесшісі физика-математика ғылымдарының докторы, профессор Турметов Батирхан Худайбергеновичтің

ПІКІРІ

Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаевтың «Қазақстанның үшінші жаңғыруы: жаһандық бәсекеге қабілеттілік» атты 2017 жылдың 31 қаңтарындағы Қазақстан халқына Жолдауында: «Ең алдымен, білім беру жүйесінің рөлі өзгеруге тиіс. Біздің міндептіміз – білім беруді экономикалық өсудің жаңа моделінің орталық буынына айналдыру. Оқыту бағдарламаларында жеке тұлғаның, білімгердің, сыни ойлау қабілетін, өз бетімен іздену дағдыларын дамытуға бағыттау қажеттілігі» айқын көрсетілген. Демек, қазіргі жоғары оқу орындарының басты мақсаттарының бірі – болашақ маман иесін заман талабына сай даярлау.

Жоғары білім беру жүйесінде негізгі ағым мамандардың дайындық сапасын көтеруге, инновациялық білім беруді дамытуға, ғылыми-зерттеу әрекетімен кіріктірілуге, жоғары оқу орындары зерттеулерінің әлеуметтік және экономикалық сала талаптарымен тығыз байланыста болуына, ақпараттық және білім беру технологиясын жетілдіруге саяды.

Бұл проблемалар ғылыми негізделген, оқыту процесінің мақсаттылығына, нормативтік-әдістемелік қамтамасыз етуге, оның ішінде оқу процесіне, оның мақаты мен мазмұнына, ұйымдастырудың әдістемесі мен формасына, жоғары мектеп дидактикасының жалпы және оқу процесінің ішінера проблемасына қатысты. Жоғары оқу орындарында оқытудың жаңа жолын ойластыру қажеттілігі қоғамның дайындалған мамандар сапасына қанағаттанбауынан туындауда, ол бірінші кезекте педагогиканың әлеуметтік сұраныс деген категорияны нақтылау қажеттілігімен түсіндіріледі. Жоғары білім беру дидактикасының кейір аспектілерін қайта құру қажеттілігі қоғамның дамуының, нарықтық экономикаға өту, құқықтық мемлекет құру сияқты тенденцияларды талдау барысында көрінеді. Болашақ мамандарды өмір әрекетінің жаңа жағдайында жаңаша даярлау талабын туғызады.

Қазіргі таңда көптеген ғалымдар мен педагогтар, жоғары оқу орынның оқыту жүйесін зерттеушілер, математикалық білім берудің жалпы деңгейінің төмендеп кеткенін айтады, ол ең алдымен математикалық ұфымдар мен теорияларды студенттер шартты түрде менгеретіндігі көрініс табуда. Студенттердің әдетте, жоғары мектепте оқуға әсіресе «Дербес туындылы дифференциалдық тендеулер» курсын оқып үйренуге даярлығы бірдей деңгейде болмайды. Аталған курс негіздерін менгеру, студенттердің кәсіби даярлығын қалыптастыруда манызды рөлге ие. Жоғары оқу орынның

математикалық мамандықтағы студенттері әдетте, «Дербес туындылы дифференциалдық теңдеулер» курсын оқып үйрену кезінде, осы оку курсын өзінің мәнінен шығатын логикалық сипаттағы бірқатар қыншылықтармен кездеседі. Бұл олардың сәйкесінше оку іс-әрекет тәсілдерін жеткіліксіз игеруімен түсіндіріледі.

Қоғамның қазіргі білім беру жүйесіне қойған міндеттерін шешу қажеттілігі, жоғары оку орындарының түлегіне, олардың кәсіби іс-әрекет түріне, жаңа түрпатты мұғалімге қойылатын талаптар оқудың барлық сатысында білім алушылардың ойлау іс-әрекетін белсендендіруге мүмкіндік беретін арнайы құралдардың жоқтығы, математик мамандарды дайындауы үшін «Дербес туындылы дифференциалдық теңдеулер» курсының маңыздылығы, таңдалған зерттеу тақырыбының көкейкестілігін анықтайды. Осы тұрғыдан алғанда ізденуші Муратбекова Молдир Абразаковнаның ««Дербес туындылы дифференциалдық теңдеулер» курсын оқыту процесінде студенттердің ізденіс-зерттеушілік іс-әрекеттерін қалыптастыру әдістемесі» атты диссертациялық жұмысының тақырыбы өзекті және көкейкесті.

Диссертациялық зерттеу кіріспеден, екі бөлімнен, қорытындыдан, пайдаланылған әдебиеттер тізімінен, қосымшалардан тұрады.

Диссертацияның бірінші бөлімінде – жоғарғы оку орны студенттерінің ізденіс-зерттеушілік іс-әрекеттерінің педагогикалық-психологиялық негіздері анықталып, студенттердің ізденіс-зерттеушілік іс-әрекеттерінің сипаттамасы айқындалды. Жоғарғы оку орны студенттерінің ізденіс-зерттеушілік іс-әрекеттерін қалыптастыру үдерісін «Дербес туындылы дифференциалдық теңдеулер» курсының оқыту үдерісіндегі рөлі мен орны қарастырылды.

Екінші бөлімде – студенттердің «Дербес туындылы дифференциалдық теңдеулер» курсын оқытуды ұйымдастырып, оқытудың ізденіс-зерттеушілік іс-әрекеттерін қалыптастырудың әдістемесі қарастырылды. Жасалынған әдістемені қолданудың тиімділігін эксперимент жүзінде тексеріліп ұйымдастырылғаны баяндалды.

Қорытындыда жүргізілген зерттеудің негізгі нәтижелері, сондай-ақ оларды жоғары оку орындарында математика пәндерін оқыту әдістемесі саласында болашақтағы зерттеулерде қолдану жөніндегі тұжырымдар баяндалған.

Диссертациялық жұмыстың мазмұны, бөлімдер бойынша жасалған тұжырымдар зерттеушінің өзі атқарған ғылыми зерттеу жұмыстарының негізінде жасалған. Диссертациялық жұмысты еліміздің педагогика ғылымы үшін маңызы бар еңбек деп айтуда болады, өйткені бұл еңбекте педагогика ғылымының бүгінгі күндегі көкейкесті мәселесі шешімін тапқан.

М.А. Муратбекованың зерттеулерінде алынған ғылыми-педагогикалық нәтижелері студенттердің ізденіс-зерттеушілік іс-әрекеттерін курсы оқытудың теориясы мен практикасына қосылған үлес деп санауга болады.

Муратбекова Молдир Абразаковнаның «6D010900-Математика» мамандығы бойынша диссертациялық жұмысы барлық негізгі талаптарға сәйкес келеді және «6D010900 - Математика» мамандығы бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алуға толық лайықты.

Муратбекова Молдир Абдразаковнаң «Студенттердің ізденіс-зерттеушілік іс-әрекеттерін «Дербес туындылы дифференциалдық тендеулер» курсын оқыту процесінде қалыптастыру әдістемесі» тақырыбындағы докторлық диссертациясын Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің 6D010000 - «Білім беру» (математика, физика) бейіні бойынша философия докторы (PhD) дәрежесін алу үшін диссертацияларды қорғау жөнінде құрылған диссертациялық кеңесте қорғауға лайықты деп ұсынамын.

Пікір беруші:

**Қожа Ахмет Ясауи атындағы
Халықаралық қазақ-түрік
университетінің профессоры,
физика-математика
ғылымдарының докторы**

 Турметов Б.Х. КОЛЫН РАСТАЙМЫН:
Қ.А.Ясауи атындағы
Халықаралық қазақ-түрік
университеті
Кадр бөлімнін
бастығы